

ERITYISRUOKAVALIOIDEN JA RUOKARAJOITUSTEN TOTEUTUS PÄIVÄHOIDOSSA

1. Päivähoitohakemus

Päivähoitohakemuksesta ilmenee, tarvitseeko lapsi päivähoidossa perusruokalistasta poikkeavaa ruokaa, allergian, sairauden tai uskonnollisten syiden takia.

Peruseriaatteena on, että lääkärin- tai terveydenhoitajantodistus edellytetään aina, kun kyse on allergiasta tai ruokavaliohoitoisesta sairaudesta sekä ruokavaliohoitokokeilun ajalta. Laktoosi-intoleranssi on erittäin harvinainen alle kouluikäisillä lapsilla ja tämän vuoksi tarvitaan todistus myös näissä tapauksissa, ettei mahdollinen muu sairaus jäisi toteamatta.

Lapsen ruokarajoitusten tulee olla valmistuskeittiön, kaikkien lapsiryhmässä ja keittiössä työskentelevien, päivähoidossa myös sijaishoitopaikan tiedossa.

2. Ruoka-aineallergia

Valtakunnallisen allergiaohjelman mukaan ruokavaliosta jätetään pois **vain** ne ruoka-aineet, joiden on kokeiluun perustuen todettu aiheuttavan lapselle siinä määrin haittaa, että niiden pitäminen poissa myös päiväkotiruokailusta on perusteltua. Lievää oireilua (ohimenevä suun kutina tai kirvely ja ihon punoitus) aiheuttavia ruoka-aineita ei tarvitse välttää. Ruoka-allergiat usein häviävät lapsen kasvaessa. Tavoitteena on, että kouluikään mennessä rajoitukset on asianmukaisesti purettu. Ruokaan liittyvät rajoitukset puretaan hoitavan lääkärin tai terveydenhoitajan ohjeiden mukaan.

<http://www.kaypahoito.fi/web/kh/suosituksat/suositus?id=hoi50026>

3. Todistus erityisruokavalion tarpeesta

Erityisruokavaliot tilataan ruokapalvelusta Todistus erityisruokavalion tarpeesta – lomakkeella, jonka huoltaja on täyttänyt yhdessä lastenneuvolan terveydenhoitajan **tai päivähoidon edustajan kanssa.**

Lääkärin tai terveydenhoitajien todistus vaaditaan aina, kun kyse on allergiasta, kasvisruokavaliosta, ruokavaliohoitoisesta sairaudesta tai uskonnollisista syistä. Näin pyritään varmistamaan, ettei lapsen ravitsemustila vaarannu. Päiväkodin ruoka on pääsääntöisesti laktoositonta.

Todistus on voimassa ruoka-allergioiden osalta yhden vuoden.

Terveydenhoitajan todistus tarvitaan, kun on kyseessä rajoitetun ajan kestävä ruokavaliohoitokokeilu esim. ruoka-aineallergian selvittämiseksi (enintään kaksi kuukautta)

Toimintaohje
PÄIVÄKOTIEN HENKILÖKUNNALLE,
sovelletaan myös päiväkotien
henkilöstöruokailussa

Tekniset ja ympäristöpalvelut
Ruoka- ja puhdistuspalvelut

1.8.2019

Päivähoidon esimiehen kanssa kirjattu sopimus riittää, kun on kyseessä etninen ruokavalio.

Laktoosittoman ruokavalion osalta päivähoidon esimies keskustelee huoltajan kanssa ja ohjaa tarvittaessa terveydenhoitajan luokse, jos katsoo sen lapsen kannalta tarpeelliseksi.

4. Ruokavalio-ohjeet

Epäselvissä tapauksissa huoltajaa voidaan pyytää toimittamaan yksityiskohtaiset kirjalliset ohjeet ruokavalion toteutuksesta. Huoltajan tulee myös huolehtia siitä, että päivähoidolle annettavat ohjeet ruokavalion toteutuksesta ovat selkeät ja yksiselitteiset. Huoltajien sekä päivähoidon ja ruokapalvelun edustajan sekä tarvittaessa lasten pkl:n edustajan yhteinen palaveri järjestetään tarpeen mukaan.

Tiedonkulku ja seuranta

Päiväkodin toimintayksikön esimies vastaa siitä, että lasta hoitavalla henkilökunnalla ja ruokapalveluhenkilöstöllä on ajantasaiset tiedot kunkin lapsen ruokarajoituksista.

Koska ruokapalveluilla ei ole tietoa lapsen tarkasta iästä, on päiväkodin henkilöstön ilmoitettava, milloin lapsi täyttää vuoden ja ei enää tarvitse vauva-ateriaa.

Lapsen päiväkodin tai -osaston vaihdot on myös viipymättä ilmoitettava ruokapalveluille, jotta ateria osataan osoittaa oikeaan paikkaan.

Huoltajien tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että lapsen ruokavaliota koskevista muutoksista sekä lapsen poissaoloista ilmoitetaan välittömästi lapsen oman ryhmän henkilökunnalle. Päiväkodissa ryhmän henkilökunta huolehtii siitä, että muutokset / poissaolot ovat ruokapalveluhenkilöstön tiedossa.

Toimintayksikön esimiehen tulee huolehtia siitä, että ruokavalio-ohjeiden ajantasaisuus tarkistetaan kerran vuodessa. Ruoka-allergiat usein häviävät iän myötä. Pyrkimyksenä on, että kouluun mennessä on purettu tarpeettomat ruokavali rajoitukset.

6. Henkilöstöruokailu päiväkodeissa

Henkilöstöruokailussa erityisruokavaliot tilataan ruokapalvelusta Ilmoitus erityisruokavalion tarpeesta – lomakkeella. **Lomake palautetaan sekä valmistuskeittiöön että toimipisteen keittiöön.**

Toimituspisteen muuttuessa toimitetaan uusi lomake. Mikäli erityisruokavalion tarpeeseen tulee terveydellisistä syistä muutos, ilmoitukseen tulee liittää terveydenhoitajan tai lääkärin todistus.

**Toimintaohje
PÄIVÄKOTIEN HENKILÖKUNNALLE,
sovelletaan myös päiväkotien
henkilöstöruokailussa**

Tekniset ja ympäristöpalvelut
Ruoka- ja puhdistuspalvelut

1.8.2019

Kasvisruokaan ja uskonnollisista syistä tarvittavaan ruokavalioon riittää ilmoitus. Henkilöstöruokailussa noudatetaan ”Tiedote erityisruokavalioista” -tiedotteen mukaisia erityisruokavalioita.

7. Konsultaatioapu

Mikäli erityisruokavalioiden ruokarajoitusten toteutuksessa ilmenee ongelmia, voi päivähoitohenkilöstö konsultoida ravitsemusterapeuttia.

Ruokavalioiden käytännön toteutukseen liittyvissä kysymyksissä voi kääntyä ruokapalveluyksikön puoleen:
Ruokapalveluohjaaja Anne Varjonen
puh. 040 545 8386